

ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา

เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชี มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกับมติคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มติคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และมติสภามหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชี มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๔ ให้กำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับการจัดทำรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยพะเยา ตามแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด การตีความและการวินิจฉัยของอธิการบดีให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ)

นายกสภามหาวิทยาลัยพะเยา

หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. บทนำ

“มหาวิทยาลัยพะเยา” เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในกำกับของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เดิมชื่อ “มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา และได้รับการยกฐานะจัดตั้งเป็น “มหาวิทยาลัยพะเยา” ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ มีผลให้มหาวิทยาลัยพะเยามีสถานะเป็นนิติบุคคล และมีฐานะเป็นหน่วยงาน ในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น วัตถุประสงค์ การจัดตั้งเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในการให้การศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยสภามหาวิทยาลัยพะเยามีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแล กิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย กำหนดเป้าหมาย วางนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาของ มหาวิทยาลัย ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงกำหนด นโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ จัดหาแหล่งทุน อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับ และงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔๔ ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัย วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการ แยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ตามความเป็นจริงและให้เป็นไปตาม มาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปนั้น มหาวิทยาลัยพะเยาจึงได้จัดทำประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยใช้ หลักเกณฑ์พื้นฐานจากประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับ หน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดขึ้น ถือปฏิบัติสำหรับการจัดทำรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมา

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ กระทรวงการคลังได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยได้ยกเลิกประกาศ กระทรวงการคลัง เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐหลายฉบับ พร้อมกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐจัดทำรายงานทางการเงิน

โดยใช้ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แทน

ในการนี้ มหาวิทยาลัยพะเยาจึงทำการปรับปรุงหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้การจัดทำรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยแสดงถึงความถูกต้อง โปร่งใส ของรายการสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนด

๒. หลักเกณฑ์ในการกำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัย

หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป หากหลักการและนโยบายการบัญชีเรื่องใด ที่ไม่ได้กำหนดไว้ในหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยฉบับนี้ หรือกำหนดไว้โดยขัดแย้งกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังจะประกาศใช้ภายหลัง ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่ประกาศนั้น

๓. ขอบเขตการถือปฏิบัติ

๓.๑ ให้ยกเลิกประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ และใช้ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้แทน

๓.๒ หลักการและนโยบายการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป โดยรายการหรือการดำเนินการที่ได้เกิดขึ้นก่อนประกาศใช้หลักการและนโยบายการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือว่าใช้ได้โดยไม่ขัดแย้งกับหลักการและนโยบายการบัญชีฉบับนี้

๓.๓ หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ใช้กับการจัดทำรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัย รวมถึงส่วนงานและหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ที่ถูกกำหนดให้จัดทำบัญชี ซึ่งมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องนำผลการดำเนินงานของส่วนงานและหน่วยงานดังกล่าวมาจัดทำรายงานทางการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๓.๔ หลักการและนโยบายการบัญชีที่กำหนดนี้ จะมีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และเป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ รวมถึงข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย

๔. วัตถุประสงค์ของหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัย

หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยฉบับนี้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๔.๑ เพื่อให้ส่วนงานและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี และจัดทำรายงานทางการเงิน ตามเกณฑ์คงค้างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานทางการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๔.๒ เป็นแนวทางให้หน่วยงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยและผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยใช้ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินและกระบวนการในการจัดทำบัญชีของมหาวิทยาลัย ว่าได้จัดทำขึ้นภายใต้หลักการและนโยบายการบัญชีที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ในฐานะหน่วยงานในกำกับของรัฐ

๔.๓ ช่วยให้ผู้ใช้ง่ายรายงานทางการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงิน และสามารถนำรายงานทางการเงินมาวิเคราะห์เพื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อไป

๕. คำนิยามศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในหลักการและนโยบายการบัญชีนี้ มีความหมายเฉพาะดังนี้

นโยบายการบัญชี	หมายถึง	หลักการโดยเฉพาะ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยใช้ในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน
รายงานการเงินรวม	หมายถึง	รายงานการเงินที่ส่วนงานย่อยนำเสนอรวมกับมหาวิทยาลัยเสมือนว่าเป็นหน่วยงานเดียว
ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ	หมายถึง	ศักยภาพในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดแก่มหาวิทยาลัยทั้งทางตรงและทางอ้อม
มูลค่ายุติธรรม	หมายถึง	จำนวนเงินที่มีการตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน และสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน
มูลค่าที่ตราไว้	หมายถึง	ราคาที่ตราไว้บนเหรียญ ธนบัตร พันธบัตร ตัวเงิน หุ้ญ หรือหลักทรัพย์อื่น โดยไม่รวมดอกเบี้ยหรือเงินปันผลสะสม ราคาที่ตราไว้ไม่จำเป็นต้องเท่ากับราคาที่น่าออกขายหรือราคาที่สูงขึ้นในเวลาต่อมา

ราคาทุน	หมายถึง	การบันทึกสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่ายไปหรือบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งนำไปแลกเปลี่ยนมา ณ เวลาที่ได้มาซึ่งสินทรัพย์นั้น และการบันทึกหนี้สินด้วยจำนวนที่ได้รับจากการก่อภาระผูกพันหรือบันทึกด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของมหาวิทยาลัย
รายการเทียบเท่าเงินสด	หมายถึง	เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ
รายได้	หมายถึง	กระแสไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างงวดการรายงานซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แต่ไม่รวมถึงการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนสมทบจากผู้เป็นเจ้าของ
ค่าใช้จ่าย	หมายถึง	ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่ลดลงในงวดการรายงาน โดยอยู่ในรูปของกระแสไหลออกหรือการใช้ไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือการก่อหนี้ต่างๆ ที่ส่งผลต่อการลดลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ทั้งนี้ ไม่รวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ
วิธีเส้นตรง	หมายถึง	วิธีหนึ่งของ การคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ การตัดบัญชี ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า หรือบัญชีส่วนลด/ส่วนเกินมูลค่าพันธบัตรหรือหุ้นกู้ โดยการหารจำนวนมูลค่าที่ต้องการตัดบัญชี ด้วยอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์หรือจำนวนงวดที่ต้องการปันส่วน วิธีนี้จะทำให้ได้ค่าใช้จ่ายที่ตัดบัญชีในแต่ละงวดมีจำนวนเท่ากัน

ศักยภาพในการให้บริการ	หมายถึง	ขีดความสามารถของสินทรัพย์ในการส่งผล ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อช่วยให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นไปตามวัตถุประสงค์
สินทรัพย์	หมายถึง	ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต และคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นแก่มหาวิทยาลัย
สินทรัพย์ถาวร	หมายถึง	สินทรัพย์อันมีลักษณะคงทน ที่ใช้ในการดำเนินงาน และใช้ได้นานกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ มิได้มีไว้เพื่อขาย
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	หมายถึง	สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวตนที่สามารถระบุได้และไม่มีรูปธรรม ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยถือไว้เพื่อใช้ในการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการ เพื่อให้ผู้อื่นเช่าหรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน
ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ	หมายถึง	มูลค่าส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของมหาวิทยาลัย หลังจากหักหนี้สิน
หนี้สิน	หมายถึง	ภาระผูกพันในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต โดยที่การปลดเปลื้องภาระนั้น คาดว่าจะส่งผลต่อการสูญเสียทรัพยากรของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในรูปของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ
หลักทรัพย์หรือเงินลงทุน ในความต้องการของตลาด	หมายถึง	หลักทรัพย์หรือเงินลงทุนอื่นที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่องจึงทำให้สามารถกำหนดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์หรือเงินลงทุนนั้นได้ในทันที มูลค่ายุติธรรมจะถือว่าสามารถกำหนดได้ในทันทีหากราคาขายหรือราคาเสนอซื้อหรือเสนอขายมีการเผยแพร่ที่เป็นปัจจุบันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์อื่นที่ทำการเผยแพร่ราคาต่อสาธารณชน

หลักทรัพย์เพื่อค้า	หมายถึง	เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุน ในความต้องการของตลาดที่มหาวิทยาลัยถือไว้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะขายในอนาคตอันใกล้ ทำให้มหาวิทยาลัยถือหลักทรัพย์นั้นไว้เป็นระยะเวลาสั้นๆ เพื่อหากำไรจากการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ ดังนั้นหลักทรัพย์เพื่อค้าจึงมีอัตราหมุนเวียนสูง
หลักทรัพย์เพื่อขาย	หมายถึง	เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุน ในความต้องการของตลาดซึ่งไม่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า โดยตราสารหนี้ไม่เป็นตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด และตราสารทุนไม่เป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม หลักทรัพย์เพื่อขายสามารถแยกเป็นเงินลงทุนระยะสั้น หรือเงินลงทุนระยะยาว
เกณฑ์คงค้าง	หมายถึง	หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้ในการรับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในรายงานทางการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการและเหตุการณ์นั้น
น้ำหนักสัมพัทธ์	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของการใช้ทรัพยากรในการรักษาผู้ป่วยตามกลุ่มวินิจฉัยโรค โดยเปรียบเทียบกับต้นทุนเฉลี่ยของการรักษาผู้ป่วยทั้งหมด
กลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม	หมายถึง	การจัดกลุ่มโรคของผู้ป่วย ที่ใช้ทรัพยากรในการรักษาใกล้เคียงกันได้ในกลุ่มเดียวกัน
บุคลากร	หมายถึง	ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราวของมหาวิทยาลัย

๖. หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานทางการเงิน

รายงานทางการเงินที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น มีเป้าหมายในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย และสนองความต้องการข้อมูลร่วมของผู้ใช้รายงานทางการเงินทุกประเภท ซึ่งไม่อยู่ในฐานะที่จะได้รับข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัว

๖.๑ รายงานทางการเงิน

ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้มหาวิทยาลัยพะเยามีหน้าที่จัดทำรายงานทางการเงินและบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อเสนอต่อผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย ประกอบกับมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ และมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรีและเผยแพร่ในรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัยต่อไป ซึ่งรายงานทางการเงิน ของมหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย

- (๑) งบแสดงฐานะทางการเงิน
- (๒) งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- (๓) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
- (๔) งบกระแสเงินสด
- (๕) รายงานเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรและจำนวนเงินที่ใช้จริง
- (๖) หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับ “งบกระแสเงินสด” นั้น จะเริ่มจัดทำเมื่อมีการประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ เรื่อง งบกระแสเงินสด อย่างไรก็ตาม หากมหาวิทยาลัยมีความพร้อมก่อนการประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าว มหาวิทยาลัยอาจถือปฏิบัติได้ทันที

๖.๒ หลักเกณฑ์ทางบัญชี

รายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง โดยรวมสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ของทุกส่วนงานของมหาวิทยาลัย ยกเว้น รายได้จากการจัดการศึกษา รายได้จากการให้บริการวิชาการ และรายได้เงินอุดหนุนจากการวิจัย ซึ่งได้รับจากแหล่งทุนภายนอก โดยประกอบด้วยส่วนงาน ดังนี้

- (๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
- (๒) ส่วนงานบริหารมหาวิทยาลัย
- (๓) ส่วนงานวิชาการ
- (๔) ส่วนงานอื่น ๆ

สำหรับหน่วยงานย่อยซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีเฉพาะหน่วยงาน และมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานทางการเงินจากแหล่งรายได้แยกจากมหาวิทยาลัย เมื่อสิ้นปีงบประมาณ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการนำรายงานทางการเงินของหน่วยงานย่อยดังกล่าวมาจัดทำเป็นรายงานทางการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๖.๓ ระบบสารสนเทศทางบัญชี

การบันทึกบัญชีเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้จากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย บันทึกด้วยระบบ Enterprise Resource Planning (ERP) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Dynamics AX Version ๒๐๐๙

๖.๔ รอบระยะเวลาบัญชี

รายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งปี โดยมีรอบระยะเวลาบัญชีตามปีงบประมาณ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป และใช้ปี พ.ศ. ถัดไปเป็นชื่อเรียกปีบัญชี ซึ่งการแสดงรายงานทางการเงินนั้นจะแสดงเปรียบเทียบระหว่างปีปัจจุบันกับปีก่อน

๗. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์

๗.๑ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด คือ เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ กระแสรายวัน และฝากประจำไม่เกิน ๓ เดือนนับจากวันที่ได้มาโดยไม่ต้องไม่มีภาระผูกพัน เช็ก ดราฟต์ และ ธนาณัติ

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามมูลค่าที่ตราไว้

๗.๒ ลูกหนี้เงินยืม คือ ลูกหนี้ภายในมหาวิทยาลัย กรณีมหาวิทยาลัยให้บุคลากรยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ลูกหนี้เงินยืมตามจำนวนเงินในสัญญายืมเงินโดยไม่ต้องตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๗.๓ ลูกหนี้การค้าและบริการ คือ ลูกหนี้ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าและบริการอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานที่มีระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้ โดยจะแสดงรายการลูกหนี้การค้าและบริการด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีในงบแสดงฐานะการเงิน

๗.๔ เงินให้กู้ คือ เงินที่ให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยกู้ยืมในรูปของสวัสดิการ หรือให้บุคคลอื่นกู้ยืมเพื่อประโยชน์การดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริม และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคล

หรือทรัพย์สิน (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๓(๕) โดยมีสัญญาการกู้ยืม เป็นหลักฐาน อาจมีการคิดดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ แบ่งเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น และเงินให้กู้ระยะยาวที่มี กำหนดการชำระคืนเกิน ๑ ปี โดยต้องเป็นไปตามมติคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะรับรู้เงินให้กู้เมื่อได้จ่ายเงินให้กู้แก่ผู้กู้แล้ว และตั้งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับเงินให้กู้ในส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

๗.๕ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มหาวิทยาลัยจะประมาณการโดยคำนวณจากยอดลูกหนี้ซึ่งค้าง ชำระติดต่อกัน ๓ งวด ในอัตราร้อยละ ๕ ของยอดค้างชำระ หากค้างชำระเกินกว่า ๓ งวด จะทบทวน เพิ่มอัตราร้อยละของการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ หากมีหลักฐานปรากฏว่าอาจเรียกเก็บเงินไม่ได้ จะตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ ๑๐๐ ของยอดค้างชำระ โดยจะเปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้ สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากลูกหนี้การค้าและบริการไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทั้งนี้ เกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวข้างต้น ให้ถือปฏิบัติกับบัญชีลูกหนี้การค้า และบริการ รวมถึงบัญชีเงินให้กู้ โดยเปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เป็นรายการหักจากบัญชี ที่เกี่ยวข้องแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๗.๖ ลูกหนี้การค้ารักษาพยาบาล แสดงด้วยมูลค่าสุทธิจากค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อน้ำหนัก สัมพัทธ์ (Relative Weight : RW) โดยบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้น จากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งประเมินจากการวิเคราะห์อายุลูกหนี้ประกอบกับประวัติการชำระหนี้ และการคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในอนาคตของลูกหนี้

๗.๗ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้ารักษาพยาบาล จะใช้การประมาณการผลขาดทุน ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์ในการชำระหนี้ประกอบกับอายุของ ลูกหนี้และสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ยกเว้นลูกหนี้กรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จะใช้วิธีประมาณการค่าเผื่อน้ำหนักสัมพัทธ์ (Relative Weight : RW) จากหนี้ที่เรียกเก็บไม่ได้

๗.๘ รายได้ค้างรับ คือ รายได้อื่นของมหาวิทยาลัย ซึ่งเกิดรายได้ขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน เช่น รายได้จากการจัดการศึกษาค้างรับ รายได้ดอกเบี้ยค้างรับ รายได้ค่าเช่าค้างรับ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๙ สินค้าคงเหลือ คือ สินค้าที่ซื้อมาและถือไว้เพื่อขายหรือบริการหรือแจกจ่ายตามลักษณะ การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินค้าคงเหลือตามราคาทุนโดยวิธีถ่วงน้ำหนักหรือมูลค่าสุทธิ ที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

๗.๑๐ วัสดุคงเหลือ คือ สินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไป มีมูลค่าไม่สูง มีลักษณะที่ใช้แล้วสิ้นเปลืองหมดไปและไม่คงทนถาวร ดังนั้น สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อใช้ในการ

ดำเนินงานตามปกติ เช่น วัสดุสำนักงาน วัสดุการเรียนการสอน วัสดุวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ถือเป็นวัสดุคงเหลือ

มหาวิทยาลัยจะรับรู้วัสดุคงเหลือตามราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก สำหรับวัสดุที่มีลักษณะคงทน หากมีมูลค่าที่เป็นสาระสำคัญสามารถใช้ประโยชน์ได้เกินกว่า ๑ ปี จะถือเป็นอาคารและอุปกรณ์ มหาวิทยาลัยจะรับรู้วัสดุคงเหลือเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อหน่วยงานมีการเบิกนำไปใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และเมื่อสำรวจแล้วพบว่ามีการแตกหรือชำรุด จะตัดบัญชีวัสดุคงเหลือดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่าย โดยให้ดำเนินการจำหน่ายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๗.๑๑ ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา คือ สิทธิแพทย์ที่มีไว้เพื่อใช้ในการให้บริการรักษาพยาบาลและ/หรือจำหน่ายให้แก่ผู้ป่วยที่มาใช้บริการรักษาพยาบาลที่ศูนย์การแพทย์และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาตามวิธีราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ซึ่งมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณการราคาที่จะขายได้จากการดำเนินการตามปกติหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการจำหน่ายออกไป

๗.๑๒ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า คือ ค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยจ่ายเพื่อซื้อสิทธิแพทย์หรือบริการไปแล้วและจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในอนาคตซึ่งคาดว่าจะใช้หมดไปในระยะสั้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าตามมูลค่าของสิทธิแพทย์หรือบริการที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑๓ สิทธิแพทย์อื่น คือ สิทธิแพทย์ประเภทอื่น ๆ เช่น เงินมัดจำ เงินประกัน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สิทธิแพทย์อื่น เมื่อสิทธิแพทย์เข้าเกณฑ์การรับรู้สิทธิแพทย์ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

๗.๑๔ เงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาว คือ สิทธิแพทย์ที่มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้กับมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของส่วนแบ่งที่จะได้รับ ราคาที่เพิ่มขึ้นหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มหาวิทยาลัยจะได้รับ ได้แก่

(๑) การลงทุนในเงินฝากธนาคารประเภทเงินฝากประจำ ที่มีการกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินลงทุนและผลตอบแทนเกิน ๓ เดือน

(๒) เงินลงทุนในตราสารทุน

(๓) เงินลงทุนในตราสารหนี้

(๔) เงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวม (Mutual Fund) หรือกองทุนส่วนบุคคล (Private Fund)

มหาวิทยาลัยมีหลักเกณฑ์ในการวัดมูลค่า และการแสดงรายการเงินลงทุน ดังนี้

๗.๑๔.๑ เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ) ซึ่งกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินลงทุนและผลตอบแทนเกินกว่า ๓ เดือน จัดเป็นเงินลงทุนประเภทหนึ่ง วัดมูลค่าด้วยราคาทุน หากมีกำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปีนับจากวันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน จัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะสั้นและแสดงเป็นสิทธิแพทย์หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน แต่หากมีกำหนดชำระคืน

เกินกว่า ๑ ปี จะจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว และแสดงเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

๗.๑๔.๒ เงินลงทุนในตราสารทุน ประกอบด้วย

(ก) เงินลงทุนในหน่วยงานที่ถูกรับควบคุม การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะยาว ด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ข) เงินลงทุนในหน่วยงานร่วม การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุนและวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ค) เงินลงทุนทั่วไป การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ง) ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และการวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้าแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นด้วยมูลค่ายุติธรรม

(จ) ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และการวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานหักค่าเผื่อการด้อยค่า ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้ส่วนทุน ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเผื่อการด้อยค่า

๗.๑๔.๓ เงินลงทุนในตราสารหนี้ ประกอบด้วย

(ก) ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนตัดจำหน่ายหักค่าเผื่อการด้อยค่า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา รายงาน แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ข) ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นด้วยมูลค่ายุติธรรม

(ค) ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานหักค่าเผื่อการด้อยค่า ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้ส่วนทุน ตราสารหนี้

ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเผื่อการด้อยค่า

๗.๑๔.๔ เงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคล การจัดประเภทของเงินลงทุนในกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคลปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารทุนและเงินลงทุนในตราสารหนี้ โดยแสดงรายการเงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคล เป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยมูลค่ายุติธรรม

๗.๑๕ ที่ดิน คือ อสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยมิไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยจะรับรู้มูลค่าที่ดินตามราคาทุนเฉพาะที่ดินที่มหาวิทยาลัยมีกรรมสิทธิ์ สำหรับที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยครอบครองและใช้ประโยชน์นั้น ให้แสดงข้อมูลเพิ่มเติมไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๗.๑๖ อาคาร และอุปกรณ์ แสดงเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยหรือต่อชุด ณ วันที่ซื้อหรือได้มาหรือวันที่กรรมการตรวจรับ โดยรวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้หรือก่อสร้างแล้วเสร็จ ดังนี้

๗.๑๖.๑ สินทรัพย์ที่ได้มาก่อนปี ๒๕๔๖ ที่มีราคาทุนต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท ไม่นำมาบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ แต่บันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์

๗.๑๖.๒ สินทรัพย์ที่ได้มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖-๒๕๖๒ ที่มีลักษณะเป็นครุภัณฑ์คงทนถาวร และมีอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพเกิน ๑ ปี และมีราคาทุนต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๓ สินทรัพย์ที่ได้มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ที่มีลักษณะเป็นครุภัณฑ์ คงทนถาวร และมีอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพเกิน ๑ ปี และมีราคาทุนต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๔ สินทรัพย์ที่ได้จากการรับบริจาคตั้งแต่ปี ๒๕๔๖-๒๕๖๒ ที่มีราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จากการรับบริจาคตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม

และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์จากการรับบริจาค” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๕ สินทรัพย์ที่ได้จากการรับบริจาคตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ที่มีราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยหรือต่อชุด ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จากการรับบริจาคตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์จากการรับบริจาค” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๖ ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุสินทรัพย์ที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับประกาศของกระทรวงการคลัง ดังนี้

<u>ประเภทสินทรัพย์</u>	<u>อายุการใช้งาน(ปี)</u>
(๑) อาคารถาวร	๒๕
(๒) อาคารชั่วคราวโรงเรียน	๑๕
(๓) สิ่งก่อสร้าง	
ใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงเหล็กเป็นส่วนประกอบหลัก	๑๕
ใช้ไม้หรือวัสดุอื่นๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	๑๐
(๔) เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	๑๕
(๕) ครุภัณฑ์สำนักงาน	๑๐
(๖) ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	๕
(๗) ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	๕
(๘) ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	๕
(๙) ครุภัณฑ์การเกษตร	
เครื่องมือและอุปกรณ์	๕
เครื่องจักรกล	๕
(๑๐) ครุภัณฑ์โรงงาน	
เครื่องมือและอุปกรณ์	๕
เครื่องจักรกล	๕
(๑๑) ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	
เครื่องมือและอุปกรณ์	๕
เครื่องจักรกล	๕
(๑๒) ครุภัณฑ์สำรวจ	๑๐

<u>ประเภทสินทรัพย์</u>	<u>อายุการใช้งาน(ปี)</u>
(๑๓) ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	๕
(๑๔) ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๕
(๑๕) ครุภัณฑ์การศึกษา	๕
(๑๖) ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	๕
(๑๗) ครุภัณฑ์กีฬา/กายภาพ	๕
(๑๘) ครุภัณฑ์ดนตรี/นาฏศิลป์	๕
(๑๙) ครุภัณฑ์อาวุธ	๑๐
(๒๐) ครุภัณฑ์สนาม	๕
(๒๑) สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	
ถนนคอนกรีต	๑๐
ถนนลาดยาง	๕
สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก	๒๐
เขื่อนดิน	๒๐
เขื่อนปูน	๕๐
อ่างเก็บน้ำ	๓๐
ระบบประปาและไฟฟ้า	๑๐
ระบบเครือข่ายการสื่อสาร	๑๐
ระบบท่อระบายน้ำ	๑๐
(๒๒) ครุภัณฑ์อื่น	๕
(๒๓) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	๑๐

๓.๑๖.๓ สินทรัพย์ถาวรที่หมดอายุการใช้งานแล้วและยังสามารถใช้งานได้
มีประสิทธิภาพต่อไป และไม่สามารถจัดหาสินทรัพย์ทดแทนได้ให้คงบันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์
และบันทึกข้อมูลสินทรัพย์ดังกล่าวไว้ในระบบบัญชี โดยตีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดรายการละ ๑ บาท

กรณีสินทรัพย์ถาวรที่หมดอายุการใช้งานแล้วและไม่สามารถใช้งานได้
มีประสิทธิภาพต่อไป ให้ดำเนินการจำหน่ายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑๖.๔ รายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังการรับรู้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(ก) รายจ่ายที่เกิดจากการซ่อมแซมและบำรุงรักษา ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
ที่เกิดขึ้นเป็นประจำเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์นั้น มหาวิทยาลัย
จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา”

(ข) รายจ่ายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง กรณีที่มหาวิทยาลัยอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์บางรายการ ตามระยะเวลาที่กำหนด มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายจ่ายในการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อรายจ่ายนั้นเกิดขึ้นและเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ

(ค) รายจ่ายจากการปรับปรุงที่ทำให้สินทรัพย์มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม หรืออายุการให้ประโยชน์นานขึ้นกว่าเดิม โดยลักษณะทั่วไปของสินทรัพย์ยังคงอยู่เช่นเดิม จะรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ในบัญชี "ส่วนปรับปรุงรอดักบัญชี" และคิดค่าเสื่อมราคาประจำเดือน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์ภายใน ๑๐ ปี เว้นแต่รายจ่ายดังกล่าวมีมูลค่าเกินกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้มีผู้ควบคุมงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาการตัดจำหน่ายอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้นๆ

กรณีเป็นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบประปาและไฟฟ้า ระบบเครือข่ายการสื่อสาร ระบบท่อระบายน้ำ จะคิดค่าเสื่อมราคาประจำเดือนโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์

(ง) รายจ่ายที่เกิดจากการตรวจสอบสภาพครั้งใหญ่ มหาวิทยาลัยอาจจำเป็นต้องจัดให้มีการตรวจสอบครั้งใหญ่ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อค้นหาสิ่งผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นส่วนใดหรือไม่ เพื่อให้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายจ่ายจากการตรวจสอบสภาพครั้งใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อรายจ่ายนั้นเกิดขึ้นและเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ

(ฉ) รายจ่ายที่เกิดจากการต่อเติม เพื่อให้สินทรัพย์ที่ทำการต่อเติมได้รับการขยายหรือเพิ่มเติมไปจากเดิม ซึ่งการต่อเติมนี้ทำให้มหาวิทยาลัยได้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ในบัญชี "ส่วนปรับปรุงรอดักบัญชี" และคิดค่าเสื่อมราคาประจำเดือนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์

๗.๑๖.๙ สินทรัพย์ที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม หมายถึง ระบบหรือชุดของสินทรัพย์ ที่ประกอบด้วยสินทรัพย์มากกว่าหนึ่งรายการที่ต้องใช้ งานร่วมกันและจัดหามาพร้อมกันในคราวเดียวหรือในเวลาใกล้เคียงกัน เช่น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบเสียง เป็นต้น สินทรัพย์แต่ละรายการในกลุ่มอาจมีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ แต่หากมูลค่าของสินทรัพย์ทั้งกลุ่มโดยรวมแล้วมีมูลค่าสูงกว่าเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำ ให้นำสินทรัพย์เหล่านั้นมารวมกันและรับรู้เป็นกลุ่มสินทรัพย์

๗.๑๗ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน คือ ที่ดิน หรืออาคาร หรือส่วนของอาคาร หรือทั้งที่ดินและอาคาร ที่มหาวิทยาลัยครอบครองเพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่าหรือจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของสินทรัพย์หรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ไม่ได้มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้มูลค่าเมื่อเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยราคาทุน โดยรวมต้นทุนในการทำรายการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดหาอสังหาริมทรัพย์นั้น สำหรับอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนที่ได้มาจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน เช่น ได้รับจากการบริจาค ราคาทุนจะวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ณ วันที่ได้รับอสังหาริมทรัพย์นั้นมา มหาวิทยาลัยจะรับรู้อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนเป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุน โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๘ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น ค่าลิขสิทธิ์ โปรแกรมสำเร็จรูป และโปรแกรมที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้นเองหรือจ้างผู้พัฒนาจากภายนอก เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนและบันทึกค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุสินทรัพย์ที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยภายใน ๑๐ ปี หรืออายุความตามกฎหมายแล้วแต่อายุใดจะต่ำกว่า และแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

๗.๑๙ สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน คือ สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าที่ทำให้เกิดการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะในที่สุดการโอนกรรมสิทธิ์จะเกิดขึ้นหรือไม่

มหาวิทยาลัยจะจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าทางการเงิน หากสัญญานั้นทำให้เกิดสถานการณ์อย่างน้อยหนึ่งสถานการณ์ ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ เรื่องสัญญาเช่า และจะรับรู้สัญญาเช่าการเงินเป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินของมหาวิทยาลัย ด้วยจำนวนเงินเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่าซึ่งพิจารณา ณ วันที่เริ่มต้นของสัญญาเช่า

หากสินทรัพย์นั้นเกิดจากสัญญาเช่าดำเนินงาน โดยสัญญานั้นไม่ได้โอนความเสี่ยงหรือผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะรับรู้จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า นอกจากนี้จะมีเกณฑ์อื่นที่เป็นระบบซึ่งสะท้อนถึงระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยได้รับประโยชน์ได้ดีกว่า

๗.๒๐ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น คือ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น เช่น เงินประกันการเช่าอาคารที่มีอายุสัญญาเช่าเกิน ๑ ปี เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นตามราคาทุน

๘. การบัญชีเกี่ยวกับหนี้สิน

๘.๑ เจ้าหนี้ คือ ภาระผูกพันที่มหาวิทยาลัยมีต่อบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เจ้าหนี้เมื่อได้รับของหรือบริการจากผู้ขายแล้วซึ่งหมายถึงเมื่อคณะกรรมการตรวจรับได้ตรวจรับของหรือตรวจรับงานแล้วแต่ยังมีได้ชำระเงิน รวมทั้งต้องสามารถกำหนดมูลค่าสินค้าหรือบริการที่จะต้องชำระนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

๔.๒ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คือ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน การจ่ายเงินจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป เช่น เงินเดือนหรือค่าจ้างค้างจ่าย ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย ดอกเบี้ยค้างจ่าย ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่าย

๔.๓ รายได้รับล่วงหน้า คือ จำนวนเงินที่มหาวิทยาลัยได้รับล่วงหน้าเป็นค่าสินทรัพย์หรือบริการ โดยที่มหาวิทยาลัยยังไม่ได้ส่งมอบสินทรัพย์หรือบริการให้ในขณะนั้น แต่จะส่งมอบให้ในอนาคต

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้รับล่วงหน้าเมื่อได้รับเงิน และจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ส่งมอบสินค้าหรือให้บริการดังกล่าวแล้ว เช่น รายได้จากการจัดการศึกษารับล่วงหน้า รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า เป็นต้น

๔.๔ เงินรับฝากและเงินประกัน คือ เงินที่มหาวิทยาลัยได้รับไว้หรือส่วนงานได้รับหรือฝากมหาวิทยาลัยไว้ โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องจ่ายคืนในอนาคต หรือมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายต่อไปให้กับบุคคลที่สาม โดยไม่มีการรับเงินหรือสิ่งของตอบแทน ซึ่งไม่ใช่งานตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย เช่น เงินรับฝากนอกงบประมาณที่รับไว้ตามข้อกำหนด เงินประกันสัญญา เงินประกันของ เงินมัดจำ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้บัญชีเงินรับฝากและเงินประกันเป็นหนี้สินเมื่อได้รับเงิน

๔.๕ เงินกู้ คือ เงินที่มหาวิทยาลัยกู้ยืมจากแหล่งเงินผู้ให้กู้ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยมีการทำสัญญา และกำหนดระยะเวลาที่จะชำระเงินกู้อย่างแน่นอน

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เงินกู้ เมื่อได้รับเงินหรือเมื่อได้รับแจ้งจากแหล่งเงินผู้ให้กู้ และแสดงรายการเงินกู้เป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปี จะแสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียน

๔.๖ ประमाणการหนี้สิน คือ หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่มหาวิทยาลัยจะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น หนี้สินค่าชดเชยความเสียหาย หนี้สินสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานหลังเกษียณอายุ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ประमाणการหนี้สินด้วยจำนวนประमाणการที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่จะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ณ วันที่จัดทำรายงานในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อชำระภาระผูกพันนั้น

๔.๗ หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อผูกมัดที่เป็นนัยสำคัญ คือ ภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตและขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถควบคุมได้

มหาวิทยาลัยไม่ต้องรับรู้หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อผูกมัดที่เป็น
นัยสำคัญเป็นหนี้สินเนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับชำระภาระผูกพันนั้นหรือยังไม่สามารถระบุ
จำนวนได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงพอ ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและภาระผูกพัน
ตามสัญญาหรือข้อผูกมัดดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๘.๘ รายได้รอการรับรู้ คือ สิทธิประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยอาจได้รับเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ
มหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือได้รับเงินบริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน

หากมหาวิทยาลัยได้รับเงินช่วยเหลือหรือบริจาคไม่ว่าจะเป็นเงินสดหรือได้รับเป็นสิทธิประโยชน์
แต่มหาวิทยาลัยยังไม่อาจรับรู้เป็นรายได้จากเงินช่วยเหลือหรือเงินบริจาค มหาวิทยาลัยจะตั้งพักรายได้
ในบัญชีรายได้รอการรับรู้ซึ่งเป็นบัญชีหนี้สิน แล้วจึงทยอยตัดบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและ
สมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็น เพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องและแสดงรายการรายได้
รอการรับรู้เป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณีในงบแสดงฐานะการเงิน

๘.๙ หนี้สินอื่น คือ หนี้สินประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น เช่น ภาษีรอนำส่ง
เจ้าหนี้บุคลากรของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นหนี้สินอื่น เมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์การรับรู้รายการตามหลักการ
นโยบายการบัญชีภาครัฐ และจะแสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณี
ในงบแสดงฐานะการเงิน

๙. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับส่วนของทุน

๙.๑ ทุนประเดิม คือ ทุนเมื่อเริ่มตั้งหน่วยงาน โดยมหาวิทยาลัยได้สำรวจสิทธิประโยชน์และหนี้สิน
ณ วันที่ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ด้วยมูลค่าสิทธิประโยชน์ เพื่อตั้งยอดบัญชีด้วยจำนวนผลต่างระหว่าง
สิทธิประโยชน์และหนี้สินในบัญชีทุน

๙.๒ ทุนสะสม คือ ผลการดำเนินงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยที่สะสมมาในแต่ละรอบ
ระยะเวลาบัญชีของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะแสดงทุนสะสมในส่วนของทุนในงบแสดงฐานะการเงิน โดยนำมาบันทึกเพิ่ม
หรือลดส่วนทุนหรือสิทธิประโยชน์ ณ วันที่จัดทำรายงาน

๙.๓ ถ้าไรชาตทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุน เกิดจากกรณีที่มหาวิทยาลัยถือเงินลงทุนในตราสาร
ทุนและเงินลงทุนในตราสารหนี้ ประเภทหลักทรัพย์เพื่อขาย ซึ่งรับรู้มูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุนและการ
วัด มูลค่าภายหลังทุกสิ้นงวดต้องวัดด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเผื่อการด้อยค่า ผลต่างระหว่างราคาทุน
กับราคายุติธรรมที่เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุนแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงินภายใต้ส่วนของทุน และจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นของเงินลงทุนแสดงในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินเมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุนนั้น

๑๐. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้

๑๐.๑ รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาล คือ เงินงบประมาณประเภทต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ได้แก่ งบบุคลากร งบลงทุน งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน และงบกลาง

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นรายได้ในงวดบัญชีที่ได้รับเงินในกรณีที่มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณในลักษณะไม่มีตัวเงินผ่านมือที่มหาวิทยาลัย แต่เป็นการเบิกหักผลัดส่งหรือเป็นการจ่ายตรงจากรัฐบาลให้กับผู้มีสิทธิรับเงินของมหาวิทยาลัย ให้รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับหลักฐานแจ้งการจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว เงินงบประมาณคงเหลือไม่ต้องส่งคืนกระทรวงการคลัง

๑๐.๒ รายได้จากการจัดการศึกษา คือ รายได้ค่าลงทะเบียน ค่าบำรุง ค่าปรับ เงินอุดหนุนการศึกษา และค่าบริการต่าง ๆ อันเกิดจากการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับเงินตามกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงของภาคการศึกษาตามเกณฑ์คงค้าง

๑๐.๓ เงินที่ได้จากการให้บริการวิชาการและเงินอุดหนุนโครงการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยจะบันทึกไว้เป็นบัญชีเงินรับฝากและจะรับรู้เป็นรายได้จากการให้บริการวิชาการและรายได้เงินอุดหนุนโครงการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก ตามรายงานการจ่ายที่เกิดขึ้นจริงหรือตามสัดส่วนของการบริการที่ได้ทำเสร็จไปแล้ว

๑๐.๔ รายได้จากการรับบริจาคและรายได้จากเงินช่วยเหลือ

๑๐.๔.๑ กรณีได้รับเป็นเงินที่มีข้อจำกัดหรือวัตถุประสงค์ประสงค์ในการใช้ เช่น เพื่อเป็นทุนการศึกษานิสิต ให้รับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นเกิดขึ้น โดยเงินรับบริจาคที่ยังไม่สามารถรับรู้เป็นรายได้ให้บันทึกเป็นหนี้สินใน “บัญชีรายได้รอการรับรู้-เงินบริจาค” และให้แสดงรายได้จากการรับบริจาคไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

๑๐.๔.๒ กรณีได้รับเป็นเงินที่ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ จะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับเงินทั้งจำนวน

๑๐.๔.๓ กรณีได้รับเป็นสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยเกินกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี จะรับรู้มูลค่าตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมเป็นรายได้ตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ โดยมูลค่าสินทรัพย์ที่ยังไม่สามารถรับรู้เป็นรายได้ให้บันทึกเป็นหนี้สินใน “บัญชีรายได้รอการรับรู้-สินทรัพย์บริจาค” และให้แสดงรายได้จากการรับบริจาคไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

๑๐.๕ รายได้จากการขายสินค้าและบริการ คือ รายได้ที่ได้รับจากการขายสินค้าและบริการ สำหรับหน่วยงานที่มีระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ปฏิบัติตามระเบียบ ประกาศว่าด้วย หลักการนั้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อหน่วยงานส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว และจะรับรู้รายได้จากการให้บริการตามสัดส่วนของระยะเวลาที่ให้บริการหรือเมื่อได้รับเงิน

๑๐.๖ รายได้จากการบริหารสินทรัพย์ คือ รายได้ หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการให้ใช้สินทรัพย์ ของมหาวิทยาลัย เช่น รายได้จากการให้เช่าพื้นที่ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้จากการบริหารสินทรัพย์เป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบ และสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาของสัญญา โดยคำนึงถึงรูปแบบของสัญญาระหว่างกัน

๑๐.๗ รายได้จากการรักษาพยาบาล เช่น รายได้ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา ค่าห้องพัก ค่าบริการ โรงพยาบาล ค่าหัตถการ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้จากการรักษาพยาบาลเมื่อให้บริการหรือจำหน่ายแล้ว

๑๐.๘ รายได้ดอกเบี้ยรับ จะรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทน ที่แท้จริงของสินทรัพย์

๑๐.๙ กำไรขาดทุนจากการตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์ คือ ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทน สุทธิที่ได้รับจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้กำไรขาดทุนจากการตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์ เมื่อมหาวิทยาลัย ตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี ตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๑๐ กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน มหาวิทยาลัยจะบันทึกผลต่างระหว่าง ผลตอบแทนที่ได้รับสุทธิกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิดขึ้น และบันทึกกลับรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนที่จำหน่ายด้วย เช่น กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของ เงินลงทุน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๑๑ กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มหาวิทยาลัยจะบันทึกรับรู้ การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินตราต่างประเทศเป็นกำไรขาดทุนจากการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ เมื่อมีการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือเมื่อมีการจัดทำรายงานทางการเงิน

๑๑. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

๑๑.๑ ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย คือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เช่น ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน ค่าตอบแทน ใช้สอยวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายนั้นตามเกณฑ์คงค้าง

๑๑.๒ หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

๑๑.๒.๑ หนี้สงสัยจะสูญ มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยจะประมาณการจำนวนหนี้สงสัยจะสูญเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากกลุ่มของอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระและจากหลักฐานอื่นที่แสดงให้เห็นว่าอาจเรียกเก็บเงินไม่ได้ ไม่ว่าลูกหนี้ที่เกิดขึ้นจากการขายสินค้าและบริการหรือเงินให้กู้

๑๑.๒.๒ หนี้สูญ มหาวิทยาลัยจะตัดจำหน่ายหนี้สูญเมื่อได้ติดตามทวงถามตามกระบวนการที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว และได้รับการอนุมัติให้ตัดจำหน่ายจากคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยแล้ว โดยจะบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน

๑๑.๓ ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลง มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการขาดทุน เมื่อมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือลดลงต่ำกว่าราคาทุนของสินค้าคงเหลือเนื่องจากความเสียหาย ด้สนภัยหรือราคาขายลดลง โดยจะบันทึกรายการขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลงคู่กับการลดยอดสินค้าคงเหลือ

๑๑.๔ ค่าเสื่อมราคา มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง การกำหนดอายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาให้เป็นตามข้อ ๗.๑๖.๖ และให้คิดค่าเสื่อมราคาเป็นรายเดือน

๑๑.๕ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง คือ มูลค่าวัสดุสิ้นเปลืองของมหาวิทยาลัยที่ถูกเบิกออกไปใช้ในระหว่างปี

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าวัสดุสิ้นเปลืองตามราคาทุนโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก สำหรับวัสดุที่มีลักษณะคงสภาพให้จัดเป็นครุภัณฑ์ตามประเภท และบันทึกตามราคาทุน

๑๑.๖ ค่าตัดจำหน่าย คือ การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และส่วนปรับปรุงรอดักบัญชี เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีเส้นตรงตามเกณฑ์อายุสินทรัพย์แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับจากวันที่สินทรัพย์นั้นสามารถให้ประโยชน์ได้

๑๑.๗ ดอกเบียจ่าย มหาวิทยาลัยจะรับรู้ดอกเบี้ยจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา

๑๑.๘ ค่าใช้จ่ายอื่น คือ ค่าใช้จ่ายประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายอื่นนั้นตามเกณฑ์คงค้าง